

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJU KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok --- 4 koruny — hal.
Na pol roka --- 2 " — "
Na štvrt roka --- 1 " 20 "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník, kraj. vyslanec.
Majiteľ a vydavateľ :
JAN MOLNÁR.

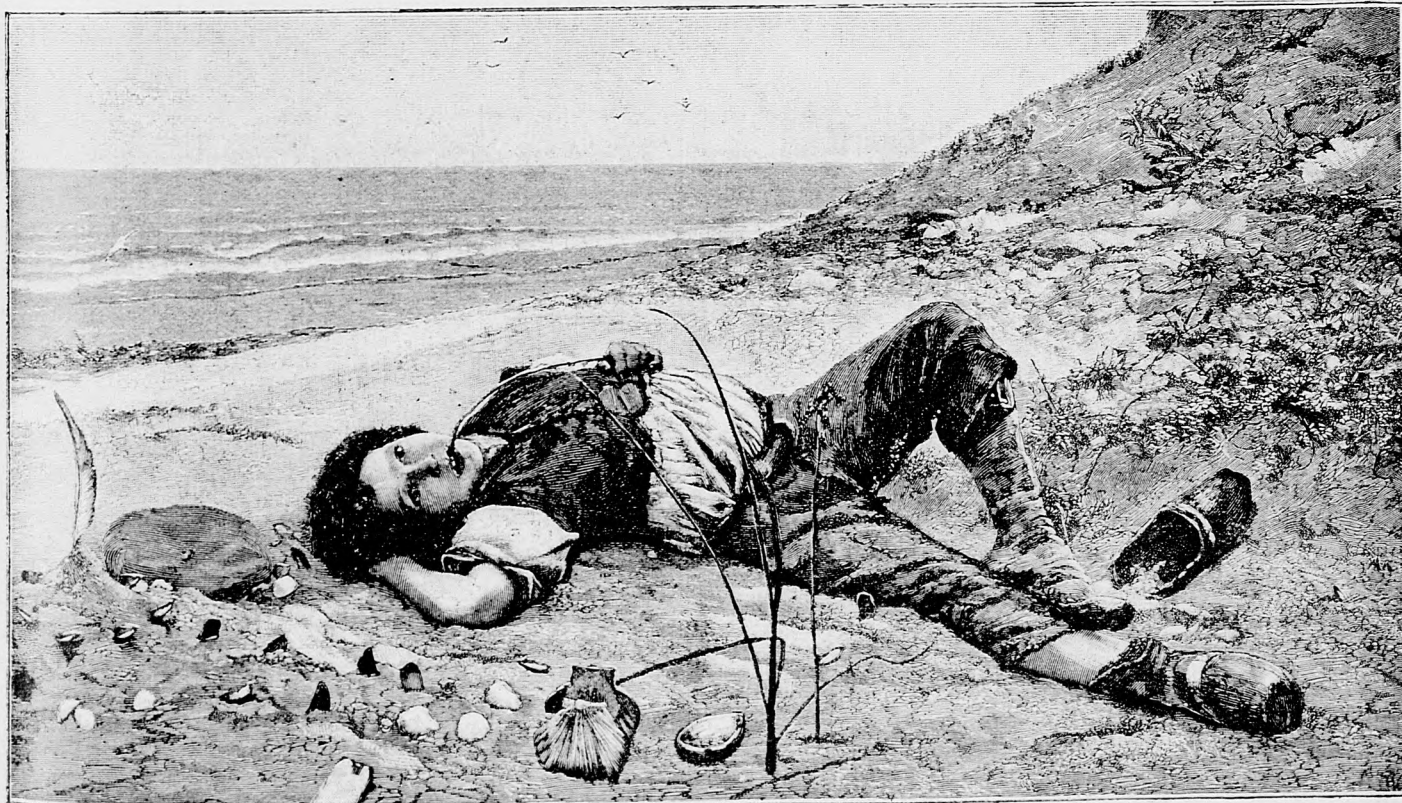
Redakcia a vydavateľstvo :
Budapest, VIII. ker., József-körút 35.
Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
ohlásy a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
malého riadku je 20 hl. Drukopisy sa naspäť nečítajú.

Nové kumšty liberálov.

To je nž starodávna čapica, že liberáli sa nijako a nikdy nesmeria so stranou našou ľudovou. Oni by dali neviem ani čo za to, keby sa ten ľud chcel zase premeniť na také nemé a neškodné hoviadka volebné, ako bol pred vzniknutím strany ľudovej. Čo-že bolo vtedy liberálom? Lahko im bolo veru frčky hádzať každému, veď s hlúpymi a ochlastanými pár voličmi vedeli vždy víťaziť bez všetkej prekážky pri voľbách. Veľká čiastka voličov nazdávala sa, že voľba je len tak z obyčaje a viac len pre akúsi parádu, a že treba piť a eljenovať za toho pána veľkomožného, kto-

rého im pán tiež veľkomožný slúžny, notár a obecný žid-krčmár pošle a odporúča.

Keď ale začali prední vodcovia strany ľudovej po celej krajine shromažďovať voličov a vyučovať ich o fažkej, svedomitej a veľmi vážnej povinnosti každého jedného voliča, a keď dodávali všade smelosti k rozhodnému boju proti nekresťanskej a ľud nivočiacej politike liberálov: vtedy vzpomätali sa židia a liberáli, že hrozí im veľká bieda pri voľbách! Zakiaľ bol ten ľud len taký nevedomý, bolo im dobre. Ale čo započat s oduševnenými hufami ľudových voličov? Cigáňské sľuby tu už nič neosožily, preto chopili sa liberáli toho najohavnejšieho prostriedku: beťarských



Na brehu mora.

násilenstiev totiž. Vtedy ten ubohý ľud a strana jeho prežila voprawdu strašné prenasledovanie, a ten arcifarahun Bánfi chladnokrevne, ba s utajenou radosťou díval sa, ako mnohí divosi liberálni bez všetkej hanby páchajú na nevinných voličoch našich také donebavolajúce krivdy verejne, že za také kúsky ešte aj ten najspustlejší obšitník, šamorinský cigáň, ba aj žid-úžerník bol by sa zapíril pred svetom od hanby. A tie strašné zkusenosti našich voličov mali ten následok, že sa ľudu doprosta zhnusil všetek ten liberalismus aj s jeho hriechami.

Keď ale s ľuďom nedalo sa nič zviest, začali liberáli napádať ablegátov ľudových na sneme a po všetkých židovských novinách. Vykričali ich za vlastizradcov a pánsľávov. Takým hurtom začali všetci jednomyselne osopovať sa v parlamente na nich, ako keby sa boli naši ablegáti prinajmenej sprisahali proti vlasti a kráľovi, alebo ako keby boli ponúkali korunu a krajinu snáď ruskému arcikniežatu! Každý ten liberálny ablegát a každý židovský novinár s toľkým pohoršením spomínal stranu ľudovú, ako by bol býval do krve presvedčený o tom, že sme my skutočne nebezpeční vlastizradcovia.

Oni robili ten škrek preto, aby zklátili dôveru voličov v nás. Veď jestli by sme my boli skutočne takými čiernymi vlastizradcami, za akých nás vyhlasovali: nuž kto by potom chcel byť ľudákom? V tom okamihu, akonáhle by to liberáli vedeli svetu aj dokázať niečím, že necigánia hnusno o našej strane, ale že právom nazývajú nás vlastizradcami: v tom okamihu rozpadla by sa celá strana ľudová. Lebo jako je svätá pravda že ani jeden ablegát ľudový nežiada si vlasť túto pod jarmo ani Nemca, ani Turka ale ani Žida: tak podobne je svätá pravda, že voličia naši všetci do jedného sú verní vlasti synovia, chcú tu žiť i mrieť, chcú si vlasť svoju milovať a brániť, *ale chcú žiť nie ako olupovaní o ľudské práva svoje otroci*, lež ako svobodní občania! Vlastizradcami a vôbec podlou bandou boli by až vtedy naši voličia, keby dobrovolne dovolovali sa okrádať o právo svoje, abo keby iných o takéto právo okrádali. Lebo jestli je kto burič a vlastizradca, tak je to v prvom rade ten, kto ústavné práva občanov šliape nohami. A jestli takúto lúpež pácha ešte úradník, ktorý by mal byť ochrancom každého zákona a práva zákonitého, nuž taký by

zaslúžil, aby ho na prvú vrbu poviesili. Toto je len predsa vec jasná.

Liberáli tedy pracovali na tom o dušu, aby očiernili nás pred obecenstvom ako vlastizradcov. Lež všetky tie liberálne kriky boli márne: takého chumaja nenašlo sa v krajine, ktorý by bol ozaj uveril o strane ľudovej, že je vlastizradná.

Za posledných čias chytajú sa páni liberáli zase *nových kumštov*, a to veľmi nepodarených kumštov. Začínajú sa lichotiť voličom slovenským. Nadžupán Kramolin povedal v Senici pred známym horlivcom slovensko-národným, že chce byť spravodlivý oproti Slovákom, a že je úprimným k spisovnej reči slovenskej. Vládne «Slov. Noviny» verejne sľubujú, že vláda vzkriesi Slovákom «Maticu» a stredné školy (gimnazia), len nech Slováci nedržia so stranou protivnou vláde, zvlášte s ľudovou.

Medzitým, zase s druhej strany roztrusujú liberáli také falošné upodozrievania proti nám, že sme vraj opustili, «zradili» svojich voličov slovenských. Tento nový kumšt, toto upodozrievanie má udajne pochádzať z liberálnych modzgov pána Ďura Kubinyiho, ktorý zaiste chce týmto spôsobom obmäkčiť voličov svojich za to, že ich bol verejne na sneme označil ako pánsľávov.

Tak hľa je to s nami: hneď nadávajú nám do vlastizradcov, a keď to neosoží, lichotia sa v Nitriansku Kramolinovci Slovákom, sľubujú im v novinách vládnych hory-doly, a hneď zas šťve sa to proti nám, že stali sme sa «zradcami» voličov svojich slovenských.

No ľudová strana pokračuje ďalej v ľudobrannej práci svojej. Boh spravodlivý vidí skutky naše, že my neprestali sme a neprestaneme nikdy ratovať ubiedený ľud rozumnou politikou. Ako bojovali sme od začiatku, tak bojujeme neustále a kam diaľ mocnejšie za duševný a hmotný prospech každého občana verného vlasti tejto. Nerobíme pritom, ani robiť nebudeme žiadneho rozdielu medzi Slovákom, Maďarom, Nemcom a inými; bo všetci títo jednakým spôsobom obťaženi a prenasledovaní sú so strany liberálneho kumštárstva.

Sú ale medzi tými liberály aj takí, ktorí by ľúbili byť aj katolíkmí a priali by katolíkom a vôbec kresťanom; ale zatajujú svoje lepšie city. Títo zostávajú liberálmi len preto, lebo sú úplne na vládu odkázaní a vedia dobre, že na strane

našej neuchádza sa nikomu žiadnych výhod, ba ešte hrozilo by im prenasledovanie, ako hrozí každému skoro ľudákovi. Títo slabí katolíci liberálni vymysleli tiež jeden nový kumšt proti strane ľudovej. Starý a veľmi počestný gróf Károlyi bol sa vyslovil v mene jejich v tom smysle, že ľudobranne podniky, ako n. pr. spolky potravné len vtedy sú dobré a prospešné, jestli ich na základe liberálnom, t. j. beznáboženskom a pod známkou liberálnej strany zakladáme.

Slová tieto z úst tak čestného muža povedané majú veľký význam; o tom nás presvedčia i následky reči tej. Pokojamilovní a ľahostajní, slovom: liberálni «katolíci» mysleli teraz už takto: Celá krajina zná dobre, že gr. Károlyi, je skutočne čestný muž katolícky, a že on, hoc je aj liberál, ale chce byť liberálom v tom najšľachetnejšom smysle slova. Jestli teda takýto muž osvedčí sa verejne za stranu liberálov, to nejedného katolíka ľudáka posmelí k tomu, aby zložil zbraň a utiahnul sa na večný sladký pokoj pod plášť liberálov.

Títo páni liberálni «katolíci» teda dosť dobre ráтали pre seba, ale špatno sklamali sa v nádejach, ba utrpeli ohromnú porážku práve od tých židoliberálov, k vôli ktorým sa toho kumšta nového proti strane našej dopustili. Nám je starého p. grófa Károlyiho úprimne ľúto, ale nemáme príčiny zapierať toho, že veru aj Károlyi, aj prívrženci jeho po tento ráz špatno prehrali a židoliberáli ale vydobyli si proti nim skvelé víťazstvo a zadosťučinenie. Pravda je to, že naj dôvernejší priatelia Széllövi ako žid Schlesinger (teraz už Sándor) potom Weis, (teraz Vészi) a iní tak strašno napadli Károlyiho, a všetky vládne noviny tak jednomyselne kontrovaly im k tomu, že chudákovi Károlyimu nepozostalo iné, ako jednoducho umlknúť a poslúchať nemo židoliberálne rozkazy.

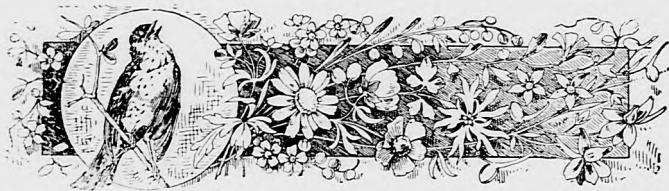
A tak nové toto kumštovanie miernejších liberálov nie strane ľudovej, lež len im samým uškodilo. Židia povedali Károlyovcom: alebo vystúpif zo strany liberálnej, a to hneď, alebo mlčať. A Károlyovci sú teda teraz ticho, zostanú liberálmi. Táto smutná zkušenosť môže presvedčiť Károlyiho aj každého o tom, že pod viechou liberalizmu je nemožné za dobro ľudu kresťanského bojovať, a tak ani spolky potravné nikdy nedá si ľud zpotvorif duchom bezkonfessionálneho liberalizmu.

Ale my povieme ináč. Život grófa Károlyiho je tak šľachetný a na tolko známy, že pán gróf nemôže mať ani najmenej príčiny uklonkovať sa židoliberálom a zatajovať svoje lepšie presvedčenie. Tolkej obeť židoliberáli nezaslúžia. Tolku obeť prinášať nevyplatí sa niako Károlyimu. Nech vystúpi verejne s otvoreným programom kresťanským, a uvidí zázraky, uvidí potom, že nie len vo vláde, ale aj v tom ľudu je sila a to ohromná.

Treba len znať dobre náladu ľudu, pane gróf Károlyi! Časy máme také, že s kresťanským programom môže prekonať Károlyi reformy tolké, aké prekonal najväčší Uhor gr. Széchenyi.

Proti kresťanstvu ale, alebo bez kresťanstva bude mať všetko namáhanie Károlyiho len tolko výsledku, ako má práca dobrého priekupca alebo agenta medzi prefikanými židmi a statočnými kresťanmi. Môže ustupovať židom ako chce, židia aj jeho, aj nás, aj vládu vždy prekabátia. E.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na kerepeši-út č. 72., odporúčame obecenstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neplatí sa žiadne vstupné.



POLITICKÉ CHÝRY.

Rusko-francúzske priateľstvo.

O rusko-francúzskej aliancii veľmi zaujímavý článok zaslal knieža Meščerski svojmu časopisu z Berlína, kde sa práve zdržuje. Knieža píše, že nemožno ďalej tajif ochladnutie rusko-francúzskeho priateľstva, čo sa začalo počas cárskej návštevy v Compiègne a napravif pomer nemohlo ani odvolanie veľvyslanca Montebella. Dľa Meščerského vnútorná politika francúzskej vlády má veľmi veľký vplyv na ruský ľud. Je pravda, že Rusko nemá nič do vnútornej politiky Francúzska, ale tolko je isté, že sympatia, alebo antipatia, keď i nie iné, ale má predsa istý duševný vplyv na úradné Francúzsko už dosť silné na to, že nepočíta s citamy ruského ľudu. (?) A práve vtedy, keď francúzska vláda zanedbáva priateľstvo s Ruskom, znova vzbudzuje národnú nenávisť proti Nemecku, čo je vec zhola nepochopiteľná. Cisár Vilhelm II. perse je dosť intelligentným panovníkom k tomu, aby toto polo-

zenie videl a aby sa snažil svoje politické spojenie s Ruskom upevniť. A Rusko, dľa kniežata Meščerského nenie toľko zaslepené, aby toto sblížovanie sa odmietlo k vôli aliancii z Francúzmi, v ktorej ešte ani neinôže byť isté.

Majetok Búrov.

Anglická tlač ešte vždy kypí hnevom na búrskych generálov pre známy ohlas. Daily Mail čo odpoveď na to podanie generálov, že je v búrskych republikách bieda neopísateľná, píše, že generáli vlastne len preto prišli do Európy, aby prevzali od dr.-a Leydsa, niekdajšieho európskeho zástupcu Transválu tie štátne poklady, ktoré Krüger doniesol z Pretorie. Generáli v prvom rade žiadajú jednu šesť millionov korún v zlate obznášajúcu položku, ktorá bola majetkom sirotskej stolice v Pretorii. Tento obnos Krüger, keď prišiel do Európy, sveril do opatery dr.-a Leydsa, ktorý obnos uložil sa do Hollandskej národnej banky v Háge. Peniaze sú i teraz v banke, ale nemôže ich vyzdvihnúť nikto iný, len Leyds a on sa zdráha vydať týchto šesť millionov búrskym vodcom. Majetok sirotskej stolice je pravda len malou čiastkou z tých štátnych pokladov, ktoré dľa menovaného anglického časopisu búrski vodcovia žiadajú od Krügera a Leydsa. Keď vraj Krüger ušiel do Európy, doniesol so sebou veľmi mnoho štátnych papierov, transválskych 5%-ových záložných úpisov, z ktorých cena páči sa na mnoho millionov zlatých. Že kde sú tieto cenné papiere, to pravda vie málo ľudí. Ovšem všetko toto, nemusí byť pravda, keď vieme, že teraz všetky anglické časopisy váľajú hory-doly na Búrov, keď ich vodcovia v svojom ohlase odhatili svetu anglickú veľkodušnosť.

Vyjednávanie o vyrovaní.

Práve dnes minúl týždeň, čo sa uhorskí ministri každodenne jedajú a vadia s rakúskymi ministrami vo Viedni. Jeho veličenstvo kráľ v nedeľu večer prijal na výsluchu zahraničného ministra grófa Goluchovského a v utorok predpoludním ministerského predsedu Kolomana Szélla, ktorý pred výsluchom mal poradu so svojimi kolegami.

Po výsluchu vydržovala sa popoludní o 1 hodine v Burgu spoločná konferencia pod predsedníctvom jeho veličenstva kráľa. Na konferencii zúčastnili sa ministerskí predsedovia Széll a Körber a zahraničný minister gróf Goluchowsky. Cieľom konferencie bolo to, že ministerskí predsedovia podali zprávu panovníkovi o výsledkoch šesť dní trvajúceho vyjednávania a potom pojednávali viaceré závislé hospodárske otázky. Po porade ministerský predseda šiel do paloty uhorského ministerstva v Bank-gasse, aby referoval svojim uhorským kollegom o výsledkoch konferencie.

Z Viedne oznamujú, že s každej strany rovnako potvrdzujú, vo vyjednávaní o vyrovaní stal sa rozhodujúci krok, a že sa vyjednávanie o vyrovaní blíži ku koncu. Ďalej, že ministri radili sa o colnej tarife a v niekoľkých háklivých otázkach že docielilo sa aj dohodnutie.

Prošba k vlct. čitateľom «Krešťana».

Toľko rázy obracia sa chudoba k dobrosrdečným kresťanom a čitateľom milého «Krešťana», že my, maločaušanskí obyvatelia so žalosťou myslíme, že prameň milodarov docela vyčerpaný jest, veď dobrodincom tiež len málo sa ujšlo z hmotných darov. Ale pri tom všetkom nádej skladáme vo Vás milé duše kresťanské, že vysluchnete poníženú prosbu našu a s ochotnosťou prispejete nám k pomoci s čím získate u Boha a u Matky Krista požehnanie a milosť, u nás však úctu a večitú pamiatku.

My maločaušania usniesli sme sa na tom, že k úcte preblahoslavenej Panny Márie kaplnku vystavíme, kde chválu budeme dávať Všemohúcemu za dobrodenie. Jeho sväté meno o pomoc volať, najmä ale Matke Kristovej obeť ukazovať skrze modlenie svätého Ruženca. Ale aby sme úmysel náš, ktorý doista Bohu milý je, uskutočnili, k tomu aj málo nás je, ba aj nadmierou chudobní sme. Preto obraciame sa k Vám milé duše kresťanské, ktoré to málo, čo od Boha máte, toľko rázy podelili ste medzi tých, ktorí k Vám o pomoc volali, buďte milosrdní a ráčte venovať na svätý cieľ almužnú, ktorá v podobe Božského požehnanja, skrze modlitby naše mnohonásobne Vám vynahradená bude. O vyslyšte poníženú prosbu našu! Doprajte nám tej radosti, aby obec naša zdobená bola s posvätným miestom, kde aj za Vaše dušné spasenie modliť sa budeme. Hoc aký malý dar tak prijmem, akožto znak braterskej lásky a úcty oproti Matke Božej. My ale z hlbiny srdca povieme: Pán Boh zaplať a požehnaj stonásobne.

Milodary ráčte na veľactenú Redakciu «Krešťana» zaslať.

V mene Boha

V Malej-Čauši, 1902. 16-ho septembra.

Ján Hanko, rychtár.

Michal Matjaško, podrychtár.

Jozef Uhljar, prisazný.

Milodary pre dôstojného a veleb. p. Andreja Rojku 54 ročného jub. kňaza na odpočinku.

Ján Svorat, Körtvélyes 6 korún, Anton Spác, Horní-Hámor 2 korún, Irma Stifter, Horní Hámor 1 korunu, Libor Wolf, Horní Hámor 2 koruny, Imrich Lelkes, Horní Hámor 2 koruny, Veronika Matejčík, Horní Hámor 5 korún, Ján Karolin, Pešbudín 2 korún, Ján Flantner, Štiavnik 2 koruny, Spolok Sv. Ruženca 10 korún, Peter Hasčík, Andrej Wolonik, Vincent Wolonik, Adam Granat, Eudevít Lamlech, Imrich Šuran, Paoel Šuran z Prajskej po 2 koruny a 34 halierov, Jozef Pšocič, Lukáš Gačka, Andrej Šutora, Ján Čapičík, Andrej Ploščičík, Juraj Madaj, Jozef Bubičík, Karol Dzirbik, Ladislav Dzirbik, Martin Medvedík, Ján Čapičík, Štefan Čapičík Juraj Mádaj z Prajskej po 1 korune a 17 halierov, Anna Pintek, Pešbudín 1 korunu, Andráš Bednár, Dolnia Tišina 20 korún, Agneša Nevrla z Prešporka 13 korún, Ján Hodina z Piešťan 2 koruny, Anna Fáber z Piešťan 2 koruny.

Púť na Maria Štein.

V nedeľu sv. Ruženca, dňa 5-ho októbra usporiadajú slovenskí katolícki veriaci Jozefovskej farnosti veľký púť na milostné miesto «**Maria Štein**».

K púťu tomuto pripoja sa i naši priatelia od PP. Františkánov a z Novej Pešti, po prípade i s hudbou; ďalej bratia naši z Kamenolomu (Kőbánya) taktiež zo Starého Budína a vôbec zo všetkých farností budapešťanských. Púť pohne sa dňa 5-ho októbra o 7 aj $\frac{3}{4}$ hod. Pútnikov povedie vel. pán *Edvard Sándorfi*, katechét a redaktor. Na milostnom mieste bude kázeň slovenská, spievaná sv. omša a litánie.

Milodary obetované na ciele púťu venujú sa v prospech «Budapešťianskeho kat. delnického kruhu».

V prípade nepriaznivého počasia púť sa odloží na budúcu nedeľu, t. j. na 12-ho októbra.

Prosíme našich spoluveriacich o čím valnejšie zúčastnenie sa púťu. *Vincent Jonec*, spevár.

Prechodný spôsob včelárenia.

Prechodný spôsob včelárenia oboznamuje nás s jednej strany o tom, ako môžeme prejsť z obyčajného včelárenia k umelému, t. j. od klátov a košov k úlom s pohyblivými plášťami (dzierzónakom), s druhej strany zase, jako možno spojiť toto dvojaké včelárenie tým cieľom, aby sme docielili väčšieho úžitku, čili viac a väčšej ceny medu. Tento spôsob včelárenia možno odporúčať zvlášte tým včelárom ktorí nechcú, netrúfajú si, alebo nemajú prostriedkov umelým spôsobom včeláriť, keď ono väčší náklad a viac práce požaduje; ktorí radšej lacnejší a menej včelárskych známostí požadujúci spôsob včelárenia si volia a preto len v slamených košoch včelárstvo provozujú, pod ktoré dávajú po rojení a aj na leto slamené, kruhovitú podkladky. Takto povstalé prázdne miesto zastavia včely súšom tým spôsobom, že predĺžia v koši sa nachádzajúcu stavbu plášťov. Z tohoto má ale včelár málo úžitku, lebo v podkladkoch stavajú najviac trubčie plášte, čo už samo sebou je škodlivé; plod tiež zriedka dolu pestujú, v čas dobrej paše celý koš zaplnia medom, čo zase na zazimovanie má zlý účinok. Pravda, že koncom leta má včelár veľkú radosť, keď plné koše jeden po druhom pozdvihuje, potažkáva a najťažšie vyberúc, bez milosrdenstva včely v nich vydusí, aby čo najviac medu vybral. Čo on dbá, že v koši k vyduseniu odsúdenom je mladá matka, ktorá je viac hodna, než všetek ten med; čo on dbá o pekné mladé plášte! On

túži za medom; trasie sa za ním, jako starý úžerník za zlatom a zadržujúc dech načúva, kedy prestanú sa hýbať tie úbohé zvieratká, aby čím skôr sobral korisť. Prechodným spôsobom včelárenia vyhneme sa nielen nerozumnému vraždeniu včiel, ale získame aj viac medu a väčšej hodnoty; budeme mať väčšiu radosť zo včelárenia a láska naša ku včelám bude šľachetnejšia. Tento spôsob, trebárs jednoduchý, je i cieľuprimeraný.

Na vrchu (hlave) košov, pre tento spôsob včelárenia shotovených — tam, kde sa pletivo počína — býva okrúhly otvor v priemere 5—10 centimetrov, ktorý práve tak veľkým dreveným špuntom možno v potrebe zapchať. Po vyrojení prváka, alebo keď nechceme dať včelám sa vyrojiť — hneď vtedy, jakmile včely po spodok koša sa rozšíria a obsadia dno — vytiahneme špunt na vrchu koša, položíme naň a pripevníme z tenkých dosák shotovenú truhličku, do ktorej vmestí sa 6—8 rámkov, a ktorá má na spodku práve tak veľký otvor, jaký je na koši. Na tú truhličku môžeme pripraviť okienko a dvierka a na jej otvor Hanemanovu mriežku t. j. drôtené sytko, čez ktoré síce včely prelezú, nie ale matka ani trubce. To bude medník, podobný medníku v úle. Včely vojdú skoro do truhličky, zvlášte jestli ju medom z nútra potreme; a jestli vložíme do nej rámkiky s celými plášťami, môžeme čez leto aj viac razy med vytáčať (vymetať). Po skončení paše truhličku s koša odoberieme a otvor špuntom zapcháme.

Aj pri jarnom podrezávaní preukáže nám ten malý otvor na vrchu koša veľmi dobrú službu, a síce tým spôsobom, že špunt vytiahneme, na plný koš prázdny postavíme a včely do neho vykúrime. Práve tak pokračujeme, keď chceme včely klopaním prehnaf z jedného koša do druhého, zvlášte v takom páde, keby malý veľmi starý súš a chceli by sme, aby nový fahaly. Aj křimif včely v koši je najsnadnejšie tak, keď na jeho vrch truhličku pripevníme a do nej med rozriedený vložíme.

Tú truhličku môžeme aj pod koš podložiť, ba môžeme ju s veľkou výhodou použiť aj k robeniu umelých rojov.

Umelé- (moderno)- sedliacke včelárenie.

Včelárenia na umelý spôsob, jako každej no- voty vôbec, ľud sa bojí; s jednej strany preto,

že je drahé, s druhej strany, že požaduje mnoho práce. Tomuto sa dá odpomôcť dvojspôsobovým včelárstvom, ktoré nie je žiadnou novotou, ale je spojením včelárenia dľa starého spôsobu v klátoch a v košoch so spôsobom umelého včelárenia v úloch s pohyblivými pláštmi; ono je tedy prostrednou cestou medzi oboma tu menovanými spôsobmi. Porovnávajúc výsledok práce a úžitku starého spôsobu včelárenia s novým, rozdiel medzi nimi je taký, jaký bol medzi starým dreveným a novším železným pluhom.

Výhody tohoto oba spôsoby sjednocujúceho včelárenia sú tie, že je lacnejšie, málo času k práci vyžaduje a zabezpečuje úžitok.

Najlepšie zimujú a roja sa včely v košoch, ale najväčší úžitok docielime od nich v úloch s pohyblivými pláštmi. Spojme teda koš s úlom a využijeme tieto dve výhody: v koši nech včely zimujú a sa roja a do úla nech snášajú čo najviac medu. Pri tomto spôsobe včelárenia, keď včely v košoch zimujú, budeme mať málo práce do doby rojenia.

Roje osadíme do letných úlov. Letní úl je z tenších dosák zhotovená, plodníku obyčajného úla zodpovedajúca a na 20 polorámčov upravená truhlica, čili úl bez medníka, na jehož vrchnej doske je okrúhly otvor v priemere 1 decimetru. Tento otvor je opatrený závlačkou, ktorá pozostáva zo dvoch na seba priliehajúcich doštic a v oboch došticách sú prevrtané malé dierky, ktoré na spôsob hviezdy jedna na druhú priliehajú. V prostriedku sú obe došticie klinčekom spojené, ale tak, že vrchnú došticu možno sem a tam pohybovať, keď chceme dierky buďto otvoriť, alebo zavreť.

Keď nastane čas rojenia, prichystáme letní úl, a jaknáhle sme roj do takého úla osadili, hneď ho postavíme na miesto koša, z ktorého roj vyšiel. Z toho vyrojeného koša vyženeme (klopaním na koš) staré včely (lietavky) a postavíme ho na úl tak, aby 1—2 dni bol do včelína letáčom obrátený, následkom čoho zamedzíme im návrat do koša a prinútime ich vtiahnuť do úla na mieste koša postaveného.

V koši zostanú len mladé včely, ktoré musíme cez lievnik, vo vrchu koša zapravený napájať. Aby razom voda cezeň do koša nevtiekla, vopchajme do krku trochu kúdele, alebo handričku, cez ktorú bude tá voda pomaly z lievika premokať.

Z miesta odložený koš prestane sa takto ďalej rojiť a z neho vyšlý a pod ním v úle osadený roj tiež bude silný.

S osadeným v úle rojom budeme mať do augusta málo práce. Vtedy, čili ku koncu paše, odobereme mu matku a otvoriac závlačku na vrchu úla sa nachádzajúcu napred zápachom včiel z koša ho napustíme; na osmý-desiaty deň vyrežeme matečníky a vyberúc všetek med, spojíme ho so včelami koša. Po spojení oboch čeladi zavreeme otvor na vrchu úla.

Rozumie sa samo sebou, že ku koncu jaseňi úl odložíme, koš na predošlé miesto postavíme a blatom omažeme.

Najväčšou výhodou tohoto kombinovaného včelárenia je to, že vždy budeme mať dvojročné, mladé, silné matky a plášťov do zásoby odložených tiež toľko, že v budúcich rokoch budeme môcť zaopatriť roje už hotovými pláštami.



B E S E D N I C A.

Pieseň.

Nech spievajú si piesne tí, čo slasť im v očiach žiari, jak slnce, keď jar doletí, jak v senách ohne kiarz.	Nech spievajú si veselo, čo na nich šťastie sočeti; mne srdce v bôli zamrelo, jak muška v zkaznej sieti.
--	---

Tichomír.

Jano Horenos.

— Popánštený liberálny sedliak. —

Už aj v našom sedliackom stave najdu sa ľudia, ktorým ich ponížený ale čestný obecný stav sedliacky sa nepáči.

Oni by ľúbili vždy vyššie sa vydriapať a nad svojích spolubratov sa vyšvihnúť. Oni chcú vystupovať ako páni; nosiť sa a voziť ako páni; stvárať hostinky ako páni; stavajú si domy ako páni. Rozumie sa, že oni aj mnoho nemúdreho papulujú na duchovenstvo tiež tak ako z viery vyzlečený páni; až konečne aj oni padnú a na vnivoč výndu ako ľahkomyselný a márnratní páni.

Takúto vysokomyseľnosť a namyslenie nevnuknú dobrý duch takému popánštenému sedliakovi, a preto to aj takého sedliaka nevedie ku dobrému, lebo on ku cieľu, za ktorým sa zháňa, nedojde, a prednejší pánsky ľud takého popánšteného sedliaka za rovného sebe považo-

vať predsa nebude a jeho popánštené namáhanie konečne vysmejú. To nás učí skúsenosť.

Múdry so svojim čestným stavom pokojný sedliak drží sa pravidla statočných sedliakov: «užitočnejšie je mať pekné role, lúky a záhrady nežli pekné šaty a izby». Pánsky izbenný nábytok a náradie, pánske šaty a hostinky, pánsky život sožerú mnoho peňazí, ktoré popánštený sedliak ani zadovážiť si nie je vstave.

Pritom obyčajne padne do dlhov, a ponevác poníženosti nemá sa utiahnuť, on tie dlhy, ani úroky od nich neznesie, a tak má istý výhľad na zničenie svojého majetku, a vyplný sa na ňom to príslovie: «pýcha predchádza úpad». Takýto pyšný, od Boha odvrátený sedliak stáleho požehnania božského očakávať nemôže, bo Boh pyšným sa protiví. Všemohúci Pán ako nepriateľ mu stojí pred očima, a nechá pyšného v takej miere padať, v akej miere on sa napínal a povyšoval.

Tu ti predstavím z panorámy života jeden obrázok takého popánšteného sedliaka, ktorý smutnú pamiatku nechal po sebe v našom vidieku.

Náš popánštený sedliak, Jano Horenos, z počiatku bol príkladným gazdom. Ale častejšie potýkanie zvlášte počas ablegátskych volieb — s pánskym ľudom, ktorí ho vedeli hmotne a mravne vyúžitkovať a vykoristiť — padol ako obeta pánskeho s obeckého ľudu. Páni v meste radi vidia mastného sedliaka a zvlášte keď si on dá zo seba stanicu rezať.

Jano Horenos, čo sa vonkajšej cvičenosti a kultúry týka v ničom sa netišil od ostatných sedliakov, len v tom, že si od razu premenil rúcho. Složil tvrdé konopné gäte a navliekol svoje hnaty do pánskych pantalónov. Pritom hneď aj vyzliekol sa z dobrých starodávnych roľníckych obyčajov, z kresťanských mravov a nábožných citov. Aby ale ukázal, že on už nemá v hlave tekvičné jaderká, ako iní sedliaci majú, dal si svoje dlhé vlasy ostrihať a namyslel si, že s tým on múdрым zostane, a to múdрым ostrihaným pánom. Aby nie len, vidieť, ale aj počuť bolo, že je on už docela múdрым: prvé bolo, že počul hneď šinfovať na duchovenstvo, na poriadky cirkevné; nie len tak ako to on počul šinfovať od liberálnych z náboženstva ostrihaných pánov, ako to aj mestskí kočišia, tragačiar, hordári a obšitníci robia po krémách. On teda duplovanú cvičenosť vyššieho a nižšieho liberálizmu sa sebe nadobudnúť. On hovorieval s veľkým seba povedomím, že včúť už len sprostý sedliak a staré baby ctia duchovného, ako sluhu božieho a predstaveného náboženstva. Nasledovne keď šinfoval a nenávidel od Spasiteľa založené kňazstvo, vtedy on ani náboženstvo a vieru nepotreboval, bo náboženstvo bez kňazov byť nemôže. Preto on aj obchádzal chrám boží, služby božské, a sv. sviatosť a kňaza najviac, tak, ako čert obchádza kríž a svätenú vodu. Bo videnie kňaza, čo sluhu toho Boha, ktorý hriešnika bude trestať, je neprijemné bohaprázdnemu svedomiu.

Jano Horenos nepoznal ani sviatok ani piatok, a preto ostatným sprostým sedliakom — ako to on hovorieval — ukázal, že sa už od cirkevných zákonov eman-

cipoval a že ho čert nevezme, keď on aj v piatok a na kantry mäsička si zajie; len — vraj — sprostý sedliak sa toho bojí. Preto on aj verejne s posmechom mäso žrával v piatok, alebo vyšiel po obede von na ulicu a špáral sebe zuby s dlhou slamou, aby ho videli, že v piatok mäso žral. Preto aj gazdovia hovorievali: Horenosovi dnes zase trčí slama z papule, ako z vrabčieho hniezda.

Keď iní ľudia v nedeľu išli do kostola na hlavné služby božie, Jano Horenos dal sa zaviesť do susedného mesta, do «šörčarnoku», t. j. do slopárne medzi pánov, s ktorými sa on pri voľbách ablegátskych obznan. Panáci ho aj radi videli medzi sebou, zvlášte keď on dobre nakrmený budilár doniesol, ktorého zásobu on aj chytrou vylaxiroval. On rád aj počul, keď ho páni nie sedliakom a gazdom oslovili a nazývali, ale keď ho pekne privítali: «ach vítajú u nás pán statkár, pán konposesor!» Vtedy za titul taký, vedel sa odslúžiť aj so šumavým (šampánskym). Horenos najlepšieho priateľa v meste mal pisára: Zoltána Škohlošyho, s ktorým on bol aj «per tu». Náš Horenos mal svojho jediného synáčka u tohoto pisára na koste, lebo on na každý pád chcel dať vyučiť synka svojeho za pána. Však mal aj začo dať, a preto jeho syn Miško musí byť pánom — hovoril on.

Zoltán Škohlošyho vedel aj dobre vyúžitkovať mastného Horenosu. Koľko ráz prišiel Horenos do mesta, Škohlošy vždy sa žaloval, aká je len drahota v meste, drahý kvartiel, mäso, múka, maslo, mlieko a drevo.

Horenos každý týždeň doviezol mu plný voz potravných článkov: zemiaky, kapustu, syr, maslo, hyd, husy, kuriatka, zajace, vajcia, aj vykrmeného brava okolo Vianoc. Krom toho platil on Škohlošymu za Miška mesačne dvadsať zlatých za pánsky kost. Škohlošy aj vedel vážiť svojho drahého priateľa Jánoša Horenosu. Na dôkaz úcty svojej zapil si aj «brudersaft» s ním a zostali «per tu», čo si Horenos vysoko viedol, že môže s pánom sa aj per «ty» vyprávať. Preto aj v slopárni, dobre hlasite kričal: Zoltánko bude sa per «ty» ľubiť pezinské, alebo badačoňské?» aby aj ostatní počuli, ako si ho páni vážia, keď im on môže «ty»-kať.

Podľa Škohlošyho obznan sa náš Jánoš aj s Árpádom Fogmegym aj s Tuhutumom Élőšdim, to samí páni a pisári. Toto trojlistková datelinková kompánia časté výlety robievala na dedinu po nedeľkách ku Horenosovým, kde sa náležite najedli a nacicali. Pri ktorých milých príležitostiach svojim milým pánskym priateľom na ich prosby dobre tučné vexle žiriroval, čo si Jano vysoko vážil, že on mohol s takou maličkosťou svojim úprimným priateľom poslúžiť.

— Kedves Jánoškám — hovoril Škohlošy — ty mi isto poslúžiš a žiriruješ mi jeden vexel, t. j. len tvoje meno dáš na to, a to ťa nič nekoštuje; mne «eskompte banka» dá peniaze a ja ich časom vyplatím aj s úrokami.

— A prečo bych nežiriroval? — odpovedal Horenos. Priatelia moji, ak bych mohol vám poslúžiť, stojím k vašej službe.

— Ďakujeme ti, kedveš Jánoškám, za tvoju priateľskú dôveru, a útla pozornosť. Príležitostne Ťa požiadame o to.

Keď Janova žena Veronka napomínala svojeho muža, by bol pri vexloch a pri pánoch, s ktorými nie je dobre čeresne jest z jednej misky — opatrným a pozorným, on jej vždy odpovedal: to sú statoční páni a moji priatelia, ja si za česť držím, keď ma oni požiadajú o tak malú priateľskú službu, ako je moje meno si podpísať na vexel. Mňa si zato ctia a vážia, vedia, že som bohatý a že na moje meno dajú peniaze mojím priateľom.

Bolo to na hody na «Petra a Pavla», keď ku Horenosovi verní jeho priatelia z mesta prišli na návštevu úctu mu spraviv. A síce familia Škohlošyho, Fogmegyho a Élőšdyho, s paničkami, s detmi i s pestúnkami.

Stôl Horenosov len sa tak prehyboval pod pečenkami, pod koláčami a flaškami. Hody Horenosové nedaly sa zahanbiť. Mestskí hostia tiež si dali záležať, by flašky v hanbe nezostaly. Všetko jedlo a pilo ako o závod, milí priatelia ani nevládali stáť na nohách.

Pri najlepšom rozmare hosťov pritiahla cigánska banda muzikantská. Ako cigán zatiahol a na cimbal uderil, hneď všetko zostalo ako elektrizované a ešte do väčšieho rozmaru a humora prišli páni hostia.

Pán Škohlošy držal a pripil zdravicu domácomu pánovi statkárovi Janovi — «tomu svojemu milému, drahému, úprimnému vernému priateľovi Jankovi, ktorý pozná cenit priateľstvo, ktorý so svojim šlachetným srdcom rozumie harmoniu a lásku udržať medzi priateľmi; ktorého si celý vidiek a pol stolice ctí a váži. On by zaslužil za svoje vlastenecké, košaté, bohaté zásluhy o vlasť, o lásku naproti ľuďom vyznačenie a vyššiu pozornosť na patričných vysokých miestach atď. Prajem mu, aby ešte sto rokov žil po smrti.»

Pán Fogmegy podobne podotknul v prípitku skvelé zásluhy domáceho pána Jánoša Komposesora, ktorému naša liberálna strana môže sa podakovať, že do veľku pri voľbách tá sprostá ľudová Slovač nezvífazila atď., preto nech žije, nech nikdy nezomre, keď aj všetci ostatní iní pomrú na svete, môj najmilejší priateľ najopravdivejší to Maďar ember dľa srdca a vzdelanosti!

«Nech žije náš kedveš Jánoš — zavolať pán Élőšdy — by sme častejšie mohli pri jeho výbornom stole sa občerstviť — nech žije na veky!

Okolo štvrtej hodiny po poludní — práve keď žily hostí najlepšie sa rozihraly — čierne ťažké balvány mrákav počaly sa od západu zdvíhať a oblohu nebeskú ako čiernym súknom zafahovať. Prudký výchor počal švísť, na to zrútil sa ohromný lejak, ťažká búrka sa blížila. Husté a tupe hromobite otriasalo oknami. Na veži chrámu božieho ozývaly sa zvony, vyzváňali proti búrke ľadu a nešťastiu.

Hostia, ktorí boli z dediny a báli sa ešte Pána Boha, za každým bleskom prežehnávali sa a vzdychali: «Bože, keď by len ľad nepadal, o pár dni má byť žatva,

keď by Boh ráčil záhubu a nešťastie od chotára nášeho odvrátiť, by nám nádejplná úroda sa nezničila.

Mestskí panáci žartovné posmešky robili z bojaciach sa sedliakov-hosťov. Koľko ráz uderel hrom, Škohlošy vždy sa ohlásil: tu nám nebesia z mažiaru strielajú ku prípitku, zapime si: éljen domáci pán a celá spoločnosť!

— Jánoškám, a čo-že to vyzváňajú na veži? — pýtal sa Škohlošy.

Horenos sa tiež osmelil a hovorí:

— To sa rector blázni aj s farárom, chcú so zvonením búrku naplašit a rozháňať.

Panač mestská sa rozrehotala. Svokor Horenosovi ale odpovedali:

— Janko, Janko, no-že sa nerúhaj Pánu Bohu, v jehož rukách sme všetci; aby si to volakedy neobanovoval!

— Čo, ja obanovať? — hovoril Horenos — Boh o tom ani nevie, čo organista stvára so zvonmi na veži, a ja naposledy nepotrebujem od žiadneho nič.

— Teda ani od Pána Boha nič nepotrebuješ? — pýtal sa Jánoša kmotor.

— Nie, ani od toho, ja som človek neodvislý; ja mám moje akcie v hodnote osemdesiat tisíc korún v eškopt-banke, ktorú sme nedávno pod náčelníctvom pána Zoltána Mágayho (predtým Samuel Magendruka) a statkára direktora Lajoša Combay-ho (predtým Lejbis Šenkelburch) založili; mám svoje kupóny a dividendy, a mne žiaden neškodí, ani ľudia, ani búrky a privaly, ktoré vy strašite s vyzváňaním.

— Znamenite si odpovedal, Jánoškám — ohlásil sa Škohlošy — ja vždy hovorím, že ty si osviefený, rozumný, civilizovaný, z nového veku muž. Takýchto maďar emberov nám treba! Éljen!

— Teringettét, to bych si veru nebol myslel, že domáci pán je slobodnomyseľného ducha, ktorý na kňazské a slovenské bajky nič nedá, éljen! — poznamenal Fogmegy.

— Páni moji — zaskriekol Élőšdy — búrka už odtiahla, organista sa bude vychvalovať, že má šikovnú ruku, s ktorou on aj búrky zaženie, aj farár bude vytrubovať aký je len Boh dobrý. My si ale zapime. Hej Janičko, dones toho červeného, Boh Ťa živ, by sme častejšie mohli takéto hody odbavovať.

(Pokračovanie nasleduje.)

Rovnianským farníkom.

S radostou vám na vedomie dávame milí farníci rovnianskí, ktorí po širom svete svoj chlieb vyhľadávajú, že vysviacka zväčšeného a ozdobeného chrámu rovnianskeho pri veľkých slávnostiach 5-ho októbra sa vydržiavať bude. Kostol vysviacať príde osvietený pán. Xav. František *Vencell*, biskup, vikár, veľprepošť nitrianský.

Predsedníctvo.

CHÝRNIK.

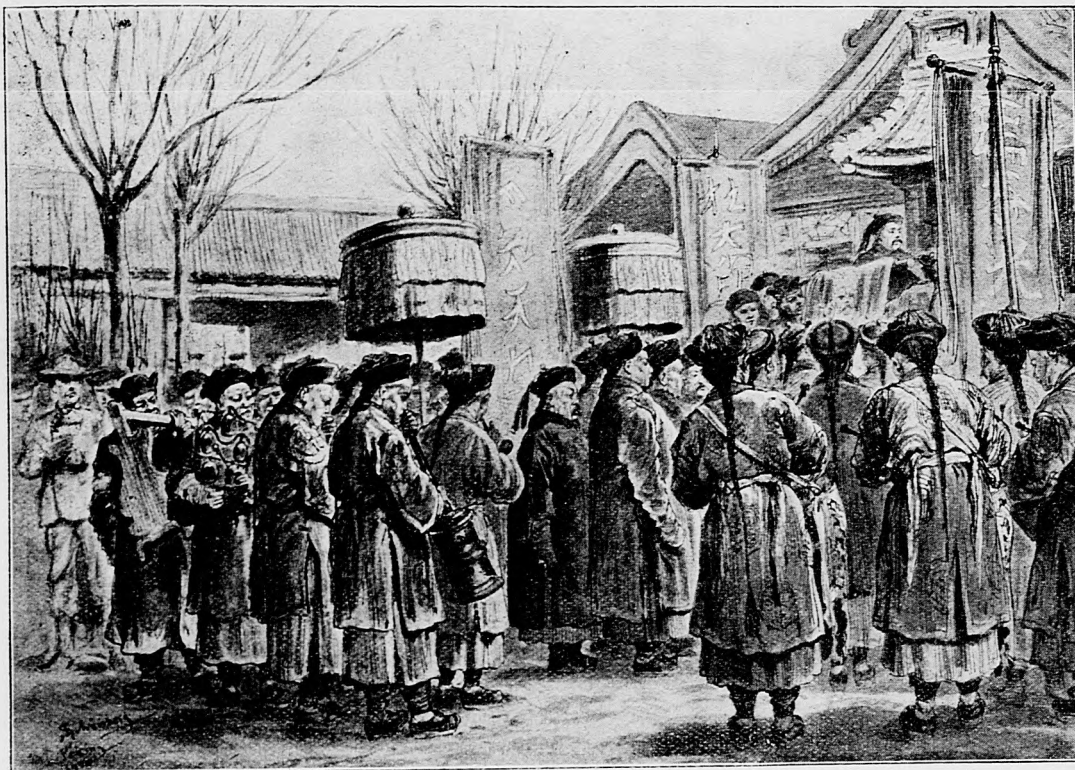
Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávosťami ako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

pýtal sa do pensie a prv než by boli nad prosbou riešili, ako je to vo zvyku, preskúmali úrad, pri tomto prehliadaní potom prišli na rozličné menšie neriady, ale o zpreneverení 70.000 korún alebo o jakejkolvek defraudácii úradných peňazí není ani reči. Žil si vraj «nóbl». Odviedli ho nie do väzenia, ale do Schvarzerovho sanatoria!

Hospodárenie sociálnych demokratov dokázalo sa dôkladne nielen ku pr. pri robotníckej pokladnici v Budapešti, lež i vo francúzskom meste Marseille. Z vyšetrovania proti demokratom «otcom mesta» vysvitlo, že tento rok v pokladnici chybuje 2,600.000 frankov. Za 11 rokov svojho «hospodárenia» vyhospodárili 14 millionov



Processia v Číne.

Ukradený obraz Matky Božej. Stolno belehradská polícia uvedomila hlavný kapitanát, že z chrámu cistercitov, z jednej tmavej kaplnky, ukradli hodváhom vyšívany obraz Panny Marie, napodobnenie to chýrnej malby Rafaela «Madonna della Sedia». Obraz je vyšívany červeným, zeleným a žltým hodváhom a zapravený je do zlatého rámu, ktorý je 60 centimetrov vysoký a 40 centimetrov široký. Zdá sa, že obraz ukradly dve po sedliacky oblečené ženy. Kto obraz najde, dostane dvadsaťpäť korún odmeny.

O okresnom sudcovi v Abauj-Szántóve, o Alexandrovi Svábymu, v Košiciach vychádzajúce «Felsőmagyarországi Lapok» písaly, že ho pre zpreneverenie 70.000 korún vyzdvihli z úradu a zaviedli proti nemu disciplinárne a trestné pokračovanie. Jako teraz z hodnovného prameňa oznamujú, vec sa má tak, že Sváby, ktorý už od dlhšieho času trpí na ťažký nervový neudh,

frankov. Hja, sociálnym demokratom a vodcom byť je dnes nie to najhoršie zamestnanie.

Smrť. V spišskej Starej-Vsi dňa 20. septembra zomrel Martin Szlovik Fabián v 67. roku veku svojho. V ňom mnoho ztratil okolitý ľud, lebo zhubené, zlomené nohy a ruky veľmi šikovne napravil ani vyučený doktor; okolo chorého statku sa tiež dobre rozumel. Bol aj verným ľudákom. Boh ho osláv!

Nový slovenský časopis. Od 15. októbra bude v Novom Sade vychodiť slovenský mesačník «Dolnozemský Slováč».

Pískanie umením. Sl. Lujza Tronaxova v New-Yorku vie tak krásne a dojímavé písať, že na mnohostrannú žiadosť podvolila sa písať v kostole a písať dopoludnia «Sen» od Shumanna a popoludní ariu Margitkinu z «Fausta», pri čom má zástupy obdivovateľov. Píska vraj, ako by anjel.

Zas vyrabovali jeden kostol. Z Jászberénya oznamujú: V obci Szentkut neznámi bezbožníci po tieto dni vyrabovali kostol. Zlodeji ukradli monštranciu, ciborium a probovali vylámať aj schránky, čo sa im však nepodarilo.

Zvädnutý venec, ktorý znova rozkvitol. V chotáre obce Nagy-Berki nachádza sa jeden kríž, ktorý nábožní veriaci toho roku na Božie Telo ovenčili. Kvety od veľkej pále slnka samo sebou sa rozumie onedlho zvädly. Naraz, ako časopis «Tolnamegyei Közlöny» píše, spozorovali, že zvädnutý už venec ženie svieže puky a znova kvitne. Zázrak tento stal sa práve v deň sv. Štefana a odtedy ľud vo veľkých zástupoch putuje na podivné miesto.

Zastreli notára. Jozef Jellmann, notár v Apatíne, večierkom išiel so svojou sestrou do vinohradu, ktorý bol vyprocessoval od Andreja Müllera. Tento číhal na notára vo vinici a keď notár vkročil do vinice, zastreli ho. Vrah sám oznámil sa vrchnosti.

Na smrť odsúdení. Kráľ. trestný porotný súd v Koloči 20. m. m. pojednával trestnú pravotu Petra a Karola Déra, obyvateľov v obce Majša, ktorí 20. decembra minulého roku v obci Harkaköny vyrabovali Jána Pernekiho, jeho dcéru Borču zabil a ostatných členov rodiny ťažko ranili. Súd obidvoch obžalovaných odsúdil na šibenicu.

Hodiny z chleba ražového shotovil Václav Součka, delník v Št. Hradci. Součka pracoval na týchto hodinách len mimo času svojho zamestnania za dva mesiace. Známo je, že taký uhnetený a usušený chlieb stáva sa nad drevo tvrším.

Cudzozemskí študenti v Budapešti. Známe je, že tieto dni mal byť v Budapešti medzinárodný kongress študentov, ktorý však z rozličných politických príčin vstal. [Mnohí cudzí študenti však boli už na ceste, keď uhorská sekcia kongressu uverejnila, že kongress vystane a preto predsa došli do hlavného mesta Uhorska, aby si ho aspoň obzreli. Asi päťdesiat študentov prišlo do Budapešti, k ichž pocte budapeštianska univerzitná mládež dala bankett v hoteli Hungaria». Na hostine Štefan Zsembery pozdravil cudzozemských študentov, na ktorý prípitok odpovedali Foncart (z Bruselu), Wilkinson (z Cambridge, Anglia), Dupont (z Nancy, Franciá), Meyhoffer (z Zürichu, Švajčiarsko), Weyse (z Berlína) a Ito (z Yokahamy, Japonsko) odpovedali srdečnými zdravicami, v ktorých vrelými slovami chválili uhorskú pohostinnosť a hlavné mesto.

76ročný mladoženich. V spišskom Podolincu istý Michal Maltsik, ktorý zo svoju prvú ženu vyššie 50 rokov žil, sa teraz v 76. roku veku svojho po druhý raz oženil, jednu 49ročnú vdovu si vzal.

Pešo svetom. Pavel Deutsch stavil sa o 80.000 korún, že za 1000 dní pešo prekoná cestu cez Uhorsko, Rusko, Romániu, Rakúsko, Nemecko, Belgicko, Francúzsko, Itáliu a Švajčiarsko, a navráti sa do Uhorska. Cestujúc, smie mať najviac 7 korún. Dňa 1. septembra 1901 nastúpil na cestu z Marcheggu, pri hranici uhorskej, a dňa 25. mája 1094 má ta zase doraziť. Dňa 21. sep-

tembra dorazil z Bukoviny, z Černovic na Kolomen, Lvov, Przemysl, Tarnopol do Krakova. Dosiaľ zozbral 52 párov obuvi a ztratil 11 kilogramov na váhe. Urobil už pol štvrtá milióna krokov. V každej obci musí sa zastaviť, totiž ohlásiť u rychtára a dať si vidimovať knižočku podpisom a obecnou pečiatkou. V Krakove zabaví sa za tri dni, potom pojde ďalej do Poznane, Berlína, Kolína, Bruselu, Paríža a z francúzska do Itálie.



Uctivá priateľská prosba ku ct. čitateľom «Krestana».

V posledných dňoch mojeho vzdajšieho života, v 80-tom to roku mojeho veku a 54 knazského jubilárneho roku, ráčil ma Boh ťažkým krížom navštíviť, ktorý s úplnou do vôle Jeho odovzdanosťou prijímam a strpežlivosťou niesť chcem. Ťažký ten kríž je tento:

Dňa 17. aug. po poludní odišiel som z Lomu do Peštudína, chcúc 20. aug. účasť brať na svätoštefanskej slávnosti v Budíne. Moji nepriatelia — jakých mnoho mám zvlášte v židovstve — vediac dobre, že som z domu odišiel a viac dní doma nebudem; použili tento čas ku vykonaniu svojej pomsty na mne. V noci o 12 hodine z pondelka na útorok t. j. z 18. na 19. augusta podpálili môj dom, ktorý, ponač bol len zo samého dreva vystavený celkom až do fundamentu i so všetkým, čo v ňom bolo zhorel. Knižovňa v cene 4—5 tisíc zl. mi zhorela tak, že ani jednej knižočky nezostalo. Krásne obrazy v cene 300 zl. zhorely. Šaty — oblek — v cene 300—400 zl. tiež zhorely a iné mnohé veci v cene do 1000 zl. tiež na popol pohorely, tak, že mi zo všetkého nič nezostalo, len tie šaty, ktoré som si vzal do Pešti, tie šaty, ktoré na sebe teraz mám. Toto mi učinili, takto sa na mne vypomstili moji nepriatelia, tak, že teraz nemám ani kde hlavu skloniť a pomoci od nikúď. V tejto mojej biede a úzkosti tak rečeno prinútený som ku mojím priateľom zvlášte ku ct. čitateľom «Krestana» o pomoc a podporu sa dôverne utiekať, srdečne prosiac, aby mi s niečím, s nejakým milodárkom ku pomoci prispeli ráčili, za čo každému vopred vzdávam «Zaplať Pán Boh!» a pri sv. Omši na nich pamätať budem. Milodarky prosím, buďte na sl. Redakciu «Krestana», alebo mne zaslať.

Andrej Rojko,

54-ročný jubilárny knaz na odpočinku

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natoľko známy a obľúbený u ľudu, že netreba nám o ňom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kresťan» prekonal v prospech ľudu.

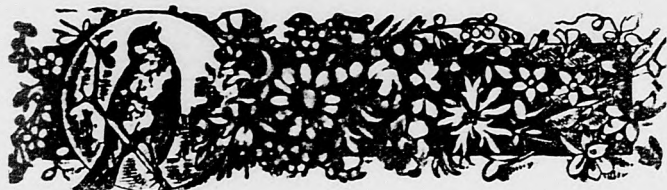
Aby však blahonosné účinkovanie «Kresťana» čo možno všestranné a mohútne bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý poznať a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykorisťujú ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

Predplatná cena našich novin je :

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu :

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.



DOPISY.

Žilina.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážený Pán Redaktor!

V našom «Kresťane» som čítal, že dopisy zdarma uverejňujú. Teda prosím aj ja slávnou redakciu, by týchto mojich pár slov, ktoré chcem spomenúť len o vyšňovskej púti ráčila slávna redakcia uverejniť.

Na deň Nepoškvrnenej Panny Marie som bol vo vyšňovom na službách Božích, kde držal vel. pán farár Demeter Durčanský kázeň, v ktorej pripomínal, že «jako ľud Pán Boh tresce.»

No, kázeň táto bola tak dojímavá pre celé obecenstvo, že plakala každá duša. Zároveň čoho chcem zdeliť ct. čitateľom, že ľud je aj nábožní ale zase aj lhaví: nevynímajúc ani seba ale ani nikoho nech sú to bárs aj sami mocnári celého sveta, ktorí idú oproti zákonom božím a oproti cirkvi; ktorí schvaľujú civilné manželstvo; ktorí utlačajú chudobu; ktorí darobné penzie berú a po kanceláriách spravodlivo nezachádzajú. Toto všetko je satanášova zgerba, na ktorú už trest Boží v krátkom čase sa uvalí a diablom do pazúrov príde a na večné veky sa prepadne.

Ja len schvaľujem kráľa nebeského aj kráľovnu a sväté zákony. Lebo kto zákon Boží plní, ten potom aj spravodlivosť miluje a vtedy by nebolo treba ani vojska, ani žandárov a všeliakých iných sluhov a úradníkov, ktorým už teraz není ani počtu. Slovom, ľud je teraz v

srdeci falošní, lúpežní, úžerní, nemilosrdní, od Boha odvrátení, miluje len ciganskú pýchu a božské práva odhadzuje; žije v samej rozkoši; nedeľní deň nezasvatia, lež radšej idú jeden ku kartám, druhý do krémy, tretí v robote atď., atď.

Keď žiadaš, aby dobre činili, vtedy radšej protivia sa zákonu Božiemu.

Ja som si kúpil nový a starý zákon a druhé rozličné knihy, z ktorých si teraz každý večer dačo prečítujem. V nedeľu žijem celkom skrovne po vôli Všemohúcemu, ktorý ma tak vo všeliakých protivienstvách ráčil vyslyšať, keď som za 25 rokov tiež Bohu Všemohúcemu slúžil a svoje hriechy ozelet nechcel. Prečo by som teraz mal diablove slúžiť?

Ačpráve ešte aj dnes prídu na mňa všeliakým spôsobom rozličné mi protivienstvá, skrz ktoré by som mnohokrát padol do pokušenia. Ba dakedy začnem až aj reptáť na to, lež odovzdám sa zas do vôle božej a oľutujem, že som Pána neba zas obrazil. S tým vstúpim potom o krátky čas do seba.

Tak i vy kresťania drahí, jestli zapomnete na té krémy, karty a rozličné svetské mamony, potom pocítite, že v skutku budete tak cítiť sa, ako čo by ste vstúpili do druhého života.

Tak kresťania drahí, kráčajme len vedľa Božích zákonov!

Károl Čičkánek.

Vrbové.

Vážený Pán Redaktor!

Zronený chytám do ruky pero; zronený nad tou ne spravodlivosťou, podlosťou a nevďačnosťou naproti vodcom toho ubiedeného, na tele i duši zhyndrovaného ľudu nášho. Ak tak všade odplácajú sa ľudia svojim vodcom ako u nás, nie je potom div že ešte na mnohých miestach niet toho, kto by budil a kriesil ten, ešte polospiaci ľud náš.

U nás je, síce pravda, menšia polovica cirkevníkov, štvaná od niekoľkých úhlavných nepriateľov nášho pána kaplána V. Bachratý. Zadalí obžalobu pred osv. pána Primaša. Nevie, akú hanu a príčinu si našli, keď ani jeho úhlavní nepriatelia nevedia nič zlého našli povedať, iba, že ho nenávidia. Hovorím, neviem, akú vinu našli; dosť na tom, očiernili ho v Ostrihome a ešte dodali, že ak ho nepreložia, prinútení sú ostať luteránmi. No nemali by sme ani príčiny banovať za takými katolíkmí, ktorí, keď sa im po vôli nestane, hotoví sú vieru zapreť. Takí katolíci, ktorí chcú pre ľudské (a to len vymyslené) chyby Pána Boha a jeho sv. vieru zapreť: takí katolíci sú zaiste nie priam skalopevní katolíci. K vôli klebetám hodí vieru otcov svojích na predaj: to je nečestné.

Keď sme sa my väčšia polovica o tajnom pokračovaní tých niektorých nepriateľov pána kaplána dozvedeli, povstali sme väčšia polovica na obranu pravdy, i my zaslali sme protivnú prosbu do Ostrihomu.

Ponevác ale už bol pán kaplán do Čachtie preložený, sľúbili nám, že po dvoch mesiacoch môže sa zase vrátiť

k nám, ak on bude chceť. My ufáme, že urobí po vôli väčšine dôveru v ňom skladajúcej; prínde zase medzi nás a nebude dbať na prázdne klebety nepriateľov.

Ako bude potom, neskôr Vám napíšem, dotiaľ s Bohom. *Starý vrabec.*

Dolní-Lápoš.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Ráče, prosím, aj od nás dačo uverejníť v našom obľúbenom Kresfane.

Istý náš spoluobčan už od rokov a rokov veľmi rád pálenku pijaľ. Niekedy na nie malé prosenie a napomínanie, tak čez 5—6 mesiacov, ba aj čez jeden rok zdržal sa a vtedy usilovne pracoval. Jak ale začal zase piť — čo popadnul, či zbožia, či šaty, či náradie gazdovské to bral, zakladal, predával, aby len na tú žranicu mal; a keď domáci bránili, vtedy chcel všetko sekerou pobyť a podrúzať, a aj týždeň bol niekedy, z domu a z obce preč; a práve vtedy keď najpíľnejšia bola práca na roli.

Mnohí prosili i tú starú židovku krémárku, aby sa zmilovala, keď už nie nad ním, aspoň nad jeho ženou a deťmi, aby nebrala hoc čo od neho a nedávalo mu piť, ale to všetko nič nepomohlo

Asi pred devať mesiacmi, na veľké prosenie, nahovárane, ba hrozenie povedal, že sa už teraz celkom obráti a prisľúbil, že čez devať mesiacov každý prvý piatok v mesiaci pôjde ku sv. spovedi a ku sv. prijímaniu. Chodil riadne a vždy na čas, na tvári a očiach jeho — často zaslzavených — každý zbadal kajúcnosť a pobožnosť. Žene svojej vravieval, že s jakou si radosťou ide v ten piatok ku spovedi, že sa veľmi dobre cíti; ba na niektorých piakov aj šomral, jako vraj len môžu to pálenčisko slopať. Všetci sme sa velice radovali a najviac sa tešila jeho manželka, lebo mala pokoj, keďže si mohla už v poriadku pracovať. Ale jaká smutná premena! V deviatom mesiaci, čosi na štvrtý týždeň po ostatnej spovedi čujeme, že náš človek zase pije, pije zázračne! Dohovárali mu, prosili ho mnohí, on ale odpovedal, že ešte raz bude s diablom vojovať a potom sa mu už nedá viac. I vskutku vojoval, ale zle vojoval, diabol ho premôhol; sotva vypil ostatnú pol litru toho smradu, sadnul ku stolu u tej židovky, a o niekoľko minút spadnú na zem a viac nevstal.

Mysleli (si, že spí, budili ho, ale viac ho nezobudili, zaspal na veky; porazilo ho na srdce. Už viac s «diablom nebude vojovať», ani nikdy nemôže povedať, «že sa mu nedá.» Všetkých srdcia, hrôza naplnila. Idúc z pohrabu, nektorí rozumkovali: «Hm, našiel diabol dušu s metlami vymetenú a ozdobenú, pojal so sebou sedem od seba horších, vošli všetci a učinené boli posledné jeho veci horšie od prvých. Podľahnul pokušeniu, ktoré býva po pokání obyčajne najtuššie. Dobrý Boh dá hojne milosti a sily, ale vôľu mu slobodnú ponechá.» Iní zase: «Ej, Pán Boh nedá so seba posmech robiť» hral sa dlho s trpezlivosťou a milosrdensvom božím. «Tak sa to hľa

stáva, nadhodil zase tretí, na viac miestách o mnoho rázi; ale ja myslím, že keby nápoje statoční kresťania vymenovali v kresťanských šenkoch, predsa už len ten kresťanský krémár má vždy viac citu pri takomto ožranoví, a nedal by mu piť bez poriadku; nežli tí naši židovskí krémári, ktorí nedbajú čo toho úbohého sedliaka aj všetkých vecí majetku pozbaveného vidia, ba mu ešte za ostatnú košelu s radosťou toho nešťastného smradu dajú. Daj Bože, aby náš ľud chcel už raz nahliadnúť a ku obrane seba samého zmužile povstať. Všetci vzdýchli: «Bože, ktorý tie najtajnejšie skryše srdce ľudských skúmaš, buď mu milostivý».

Keď vezmeme tu presmutnú udalosť i s okolnosťami, podáva ona pre pijakov strašnú výstrahu a pre všetkých rodičov živé učenie, aby svoje deti zavčasu ku miernosti privikali, lebo kto sa tomu zviku oddá, božský zvláštny dar a div by bol, že by sa taký piak, najmä v starších rokách opravdive popravil. Kto spálenku robí, skrze pálenku zahynie. Úchovaj nás Bože každého od toho!

Podáva priateľ ľudu.

Pezinok (prešp. st.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráče nasledovným mojím riadkom v našom obľúbenom «Kresfane» miestočka dopriať.

V našom meste, ktoré asi 5000 obyvateľov počíta, a z ktorých je krem pár židov, polovica katolíkov a polovica ale bratov evanjelikov, žije od pár rokov jedon hodný pán menom dr. J. Armin Polgár, jak kr. okresný sudea s jeho pani manželkou a s 3 dieťkami.

Pán tento nie len od mešťanov a ku okresu tomuto patriaceho všeobecného ľudu, lež i od pp. pravotárov, ktorí s ním pri pojednávaní dočinenia majú, všeobecnú úctu si získal. Na pánovi tomto nikdy nebolo spozorovať, žeby patril ku tým novovyvoleným, lež chovanie jeho zdálo sa byť vždy kresťansko-katolíckeho smýšľania. A v skutku! Pán tento s unoval vieru Mojžišovu, mysliať si, že v tej spasení byť nemôže, začal jak svoje dieťky, tak i sám s manželkou sa pripravovať ku prijatiu sv. krstu. Požiadal vel. pp. Šimona Černého, kňaza rádu sv. Františka kapucínov ku vynaučovaniu rim. katolíckeho náboženstva, ktorý s ochotou pozvanie horspomenutého prijal a vynasnažoval sa na tolko, že etnú rodinu v krátkom čase ku prijatiu sv. krstu dokonale pripravil.

Dňa 29. sept. t. j. na deň sv. Michala, v ktorý sa dostavila horemenovaná rodina v sprievode p. pátra, jako učiteľa v náboženstve a v sprievode Jeho Osvietenosti pána grófa Štefana Pálffy-ho, jako krstného otca ku prijatiu sv. krstu, ktorý im udelil dôstojný p. mestský farár Štefan Palkovics. Obrady tohoto sv. krstu nejdem opisovať, lebo sa bojím, žeby som tým rozdrážil jedom naplnených nepriateľov horspomenutej et. rodiny, len to spomeniem, nech Pán Boh živí a dá šťastia novopokrstením! Sv. Cirkvi ale nech popraje, aby sa nad pokrstenou rodinou radosti dožila, by táto rodina mnohým už katolíkom dobrým chovaním sa a nábožným citom za

príklad slúžila. Dôst. p. farárovi ale nech popraje Všemohúci v jeho úrade sýl a zdravia, bo môhol za života jeho ešte mnoho a mnoho podobných rodín s udelením sv. krstu do lôna sv. cirkvi prijať. Osvietenému p. grófovi nech je Boh odplatom za ustávanie jeho, a za ochotné prijatie žiadosti do lôna sv. cirkvi. Je to znak toho, že sama Jeho Osvietenosť je dobrým synom sv. cirkvi, a keď by sme všetkých osvietených pp. grófov za takých — ako je On — považovať mohli, zaiste by sa civilné manželstva neboli uskutočnili.

J. B.

Štefanová.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

S dôverou prosím slávnú Redakciu nášeho «Kreššana», by ráčila týchto pár riadkov uverejniť.

Mylim čitateľom «Kreššana» nevynde s pamäty článok v 20-tom čísle uverejnený pod menom Fatranský. Je to pozoruhodný spis, len treba rozvážiť, a každého čitateľa povinnosťou je, aby povďačným bol p. pôvodcovi.

Ja niže podpísaný, zaoberam sa hlavne s tretím bodom článku toho, v ktorom spomína sa Štefan Szécheny, ako vyriekol tento muž o našej vlasti v dobe jeho, že sa zatopý vo svojej masti. Čo je teda príčina, že po 20ročnom uplynutom čase neni vstave naša krajina vychovať obyvateľov svojich? Kto by na toto vedel odpovedať? Myslým každý dospelý človek! A kto by najšol ešte väčšie príčiny spomenúť, ktoré Fatranský ešte pozabudol? Našol by sa niekto, čo by povedal doista všetky tie príčiny, čo sú prameňom vysťahovania, a ktoré Fatranský napísal. Ale je ešte jedna, ktorá všetky príčiny previšuje. Je to zákonné privlastňovanie cudzieho majetku. Pamätáme sa, že na vidiekoch vlasti našej, vymreté famílie nahraduvaly a opustené dediny ľudnatily; vtedajší zemský páni medzi prisťahovavších delili pozemky, na tom základe, že po určenom čase darovaná zem bude majetkom obrabateľa. Jako sa ale aj čas mení, že po peknom slnečnom čase prichodý strašná mrákava, ktorá často aj oplakaná býva, preto, že neušetrila prírodu v úplnom rozkvetu, ale zničila podporu obyvateľom.

Takáto mrákava vyšla pred mnoho asi 50 rokami. Vyšla ona z rúk uhorských magnátov, totižto, že sebe za zákonitú cestu majetky privlastnily, ktoré jejich predchodcovia prisťahovavším našim pradedom udelili. Viem také osady, kde až 5-tú čiastku ľudu ponechaly, kto by neveril, nech precestuje len okolo Trnavi, tam uvidí té hrozné divadlá, že kde predtým orávala ruka dedičného osadníka; včúf vypíná sa obrovský majer, ukazujúc bohatstvo našej vlasti.

Snáď by sa mohol niekto najst, ktorý by mne povedal, že však aj na tých majeroch dostáva chlieb hodná dávka ľudu?! Je pravda, ale tí to dostávajú zato, že svojmu pánovi víživu poskytujú, to, čo niekdy Kain Pánu Bohu obetoval.

Rodáci drahi! Nebudme tedy náhlivi, ale len pamätliví na to, že vynde slnce z poza hori.

Rafael Tekula.

Pät' dní roku 1900 v Ríme.

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bělábánya, Hont m.) Cena 4 korún s poštou 45 halierov, 50 výt. 18 kor., 100 výt. 350 hal.

Prosba.

Prestavanie a zariadenie dvúch škôl v sídelnom dome školských bratov pôsobí najväčšiu a najťažšiu starosť mojich chudobných veriacich. Dobře vediac, s jak veľkou radosťou prijali čitateľa veľacteného katolíckeho obecnstva tú zvesť, že sídelné miesto uhorských školských bratov sem bolo osadané, z ktorého pre katolícké školy našej drahej vlasti statní učitelia budú rozposielaní toto povedomie dá mne úfať, že veľactené katolícké obecnstvo v uskutočnení tohto plánu, menovite v prestavaniu a zariadení tých hore pomenovaných škôl svojimi láskavými milodarmi bude mňa napomáhať. Preto naihlbšou úctou spojenou prosbou obraciam sa na veľactené katolícké obecnstvo čitateľov, aby boli tak láskavi svojimi milodarmi prispieť k prevedeniu tohto šlachetného cieľu. Aj tú najmenšiu obeť s povďačnosťou prijímam. Prijatie milodarov v novinách budem kvitovať. Milodary prosím zasielať na meno nížepodpísaného. *Ján Boll*, farár.



Odkazy redakcie.

Do pozornosti všetkým: Kto chcete predplatiť alebo adresu svoju premeniť, alebo kto reklamujete, vždy len takto musíte sa u nás hlásiť: *Kreštan kiadóhivatala, Bpest, VIII., József-körút 35.*

Juraj Gernuška, Zsebfalu. Pre té knižky pište do spolku Svätého Adalberta (Vojtecha) v Trnave (Nagy-szombat). Jestli tam nedostanete, dobre bude keď sa obzámíte Jvzef Gašparikom v Turč. Sv. Martine.

Viliam Benkó, Sopornya. Prečítajte si ešte raz tú besednicu, asnaď potom vyrozumiete, že sú to neni žiadne knihy, lež *uradzač*, ktorý potrebujeme vtedy, keď v reči nejaké zmenené slová jinej osoby alebožto reči uvádzame: tak na pr. ako je to aj v tej besednici, alebo ako vám to aj následovne uvediem; Otec mi písal: «Synu buď vlasti a národu verný»!

L. Adamčík, Modra 7. Pošleme na patričné miesto.

Št. Hlasica, Dol. Tuzla. Odpustite, že článok ešte v tomto čísle nevyšiel. Dostali sme článok iný, časový, ten teda nemohli sme odložiť.

J. S. Košice. Žiadané číslá Vám zašleme.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť túto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielať peniaze na vydavateľstvo «Kresťana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Včelár, nauka o včelárení pre ľud a ľudové hospodárske i opakovacie školy. Sostavil Ernest Lovecký, učiteľ a včelár. Vydal spolok sv. Vojtecha v Trnave (čo podielovú knihu na spolkový rok 1902—3). Cena výt. 60 hal. Knižočka formátu malej 8-o na 138 strankách s obrázkami obsahuje nauku včelárenia, podanú slohom ľudovým, s láskou k veci, priehľadne a praktický. Za touto knižočkou bude nasledovať ešte druhá o včelárení; ačkoľvek i táto sama o sebe už je uzavreným celkom. Druhý sväzok bude obsahovať zovrubnejší výklad o takzvanom moderno-sedliackom včelárení. V našej dobe, kde západné národy všemožné nauky hospodárske veľmi horlivo pestujú, my Slováci ale sme v nich hodne zaostali, odporúčame čo najvрейšie túto dobrú knižočku priateľom ľudu do pozornosti.

Dennica. Ročník V. Číslo 6. Vychádza raz za mesiac. Rediguje Terezia Vansová na Pile, o. p. (Tiszolcz). Predplatná cena na celý rok 2 koruny. Dennica je ženský časopis pre poučenie a zábavu.

«**Listy Svätého Antona.**» Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník II. číslo 9. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šestnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boli rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresťansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo veľmi prajne. Vychvaľujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verejne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Sborník musealnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník VII. Sväzok I. Turčianský Sv.-Martin 1902.

Časopis musealnej slovenskej spoločnosti Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník V. Číslo 4. Turčianský Sv.-Martin 1902. — O «Musealnej Slovenskej Spoloč-

nosti» nám treba vedieť, že je to spoločnosť vedecká, kde sa všetky starozitnosti a pamätnosti slovenské zachovávajú. Členom tejto spoločnosti stane sa ten, kto ročíte 4 koruny platí sa zaviazne.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manž. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «*Vybrané Spisy Humoristické Zaoska*» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asice za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIV. číslo 8. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ *Juraj Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažik. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 h.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 7·00—7·60 kor., peštianska 6·90 6·80 kor., z Báčky 7·25 kor., banátska 5·90—6·25.

Jačmeň: na krm 5·25—5·40 korun, do pálenice — kor., na várku — kor.

Kukurica: 5·60—5·70 kor.

Otruby. po 50 kil.: drobné 4·20 korun, hrubé 4·50 korun.

Raž: 5·90—6·25 kor.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina ³/₁₀₀ 48—⁴/₁₀₀ 48·75—, udená dobrá slanina 48·50— po 50 klg.

Semená: Červená datelina nová ————. Lučerna 43—38—, všetko 50 klg.

Strova: *Fazuľa* veľká biela a okrúhla po 7·15—7·75 brnavá 7·50—7·75, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50——. *Hrach:* 16·00—20·00, lúpaný 20——. *Šušovica* horšia 8·00—10·00, lepšia 15·00—16——. *Mak:* 26·00—26·50, všetko po 50 klg.

Ovos: 7·25—7·60 kor.

Kupujme žiacke Lósy.

Pod ochranou jeho Jasnosti arcikniežaťa Augusta Jozefa a pána arcibiskupa Kološa Vassaryho jestvujúci ústav

Maria Kongregácia

pre chudobných žiakov — usporiada — veľkú hru lósov. Hra lósov 31. októbra 1901. pod 85.126 numerom skrze uhor. kráľ. financ. ministérium dovolená bola.

T'ah 1-ho marca 1903.

Cena jedného lósu jedna koruna.

Hlavná výhra v cene **10.000** korún. Spolu **1135** výhier.

Lósy sú k dostaniu v kancelárii žiackych lósov. Budapest, II., Alkotmány-uteza 28., pri väčších objednávkach vyše 15 kusov rozosiela franko.

Poistenie proti ohňu

založené roku 1824.

Viedeňsky c. kr. úradne zaznačený proti ohňu vzájomne poistujúci ústav

prijíma každé poistenie proti ohňu, a sice: budovy náradia, šaty a iné k zariadeniu potrebné veci, ďalej: kupecké sklady a hotovizne, obchodové zariadenia atd. najlacnejšie a pod najprajnejšími podmienkami proti ohňu poistuje. Viedeňsky c. kr. zazn. proti ohňu vzájomne poistujúci ústav, je jediný ústav, ktorý z čistého dôchodku poisteným podiele dáva. — Roku 1898 20%, 1899 20%, 1900 20% a 1901 20% zo zaplatených poplatkov poisteným zpiat vyplatil. Záložné základiny (reserva) čisté od všetkej farchy do konca roku 1899 činia vyše 8,100.000 korún. Stav poistenia koncom roku 1899 vyše 1,835,000.000 korún.

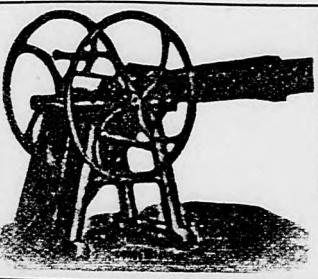
Poistenie života odporúča a vysvetlenie snažne podá

hlavná agentúra v Iglóve (spišská stolica)

Štefan Žajtlik.

Páni hospodári! Netreba vám viacej hospodárske stroje z cudziny alebo od firiem nám nepriateľských drahšie kupovať, lebo moje výrobky dosiahly značnej dokonalosti.

Odporúčam svoje najnovšie: **Mláťačky s oceľovými anilíkovými ložiskami**, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné. **Zentúre** dla najnovších modellov. **Zlepšené rajtáre**. **Výborné sečkovice** amerického a anglického systému. **Triery**. **Strúhadlá** na burgyňu. **Šrotovníky** na zrno. **Stroje na siatie**. **Pluhy**, **brány**. **Stroje na rezanie kapusty**. **Mač-**



kadlá na syr, borievky a na hľnu. **Železné man-gle** na prádlo, **decimálne váhy** a stroje na **lámanie stromovej kôry**.

Cenníky zašlem na žiadosť zdarma a franko.

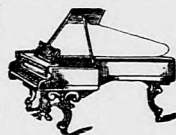
Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje

v Bytči (Nagy-Bittse).



Pozor!



Prv nežli by ste Klavír, Harmonium alebo Piano chceli kúpiť, pýtajte sa najprv u nás, kde dostanete najlepšie a najlacnejšie Klavire, Harmonie a Pianá jako cudzozemské, tak aj zdejšíe a najvýbornejšie výrobky, sú nové a už aj prehratie. Žiadajte si od nás cenník. sssssssssssssssssss

Artúr Weinberger

Göding, Ring-Gasse (Morava).

OZNAMY

totžto inseraty prijíma administrácia

„KREŠTANA“

VIII. okres, József-körút 35.

So dňa na deň viac sa
preukazuje jako ———

dobrodenie
a nevyhnutel'ná potreba v kaž-
dej rodine ———

**Kathreinerová ———
Kneipp-sladová káva**

Ľni jedna obozretná gazdina nech
neostýcha zaviesť túto chutnú,
zdravú, kávu do svojej domácnosti.

Niet žiadnej lepšej zastupiteľ'ky a
nahraditeľ'ky bôbovej kávy tam,
kde je táto lekárom zakázaná. ———

Kathreinerová Kneipp-sladová káva
je len vtedy pravdivá, keď je na balí-
koch farár Kneipp ochranná známka.
Otvoreno predavaná alebo iným spô-
sobom balikovaná káva je už viac nie

Kathreiner-ová.